

GÜNÜN EN GEC
SAATİNDE EN
SON HAVADİS
LERİLE ÇIKAR
HALK GAZETESİ

Sahibi Ve Umumi Negriyat
Müdürü:
HASAN RASİM US
Basıldığı yer:
VAKİT MATBAASI
Adres: Ankara Caddesi
Vakit Yurdu

27
EYLÜL 1939
ÇARŞAMBA

Numara: 27 Cene: 1
Telefon 23872. Posta kutusu 214

Amerikan donanması

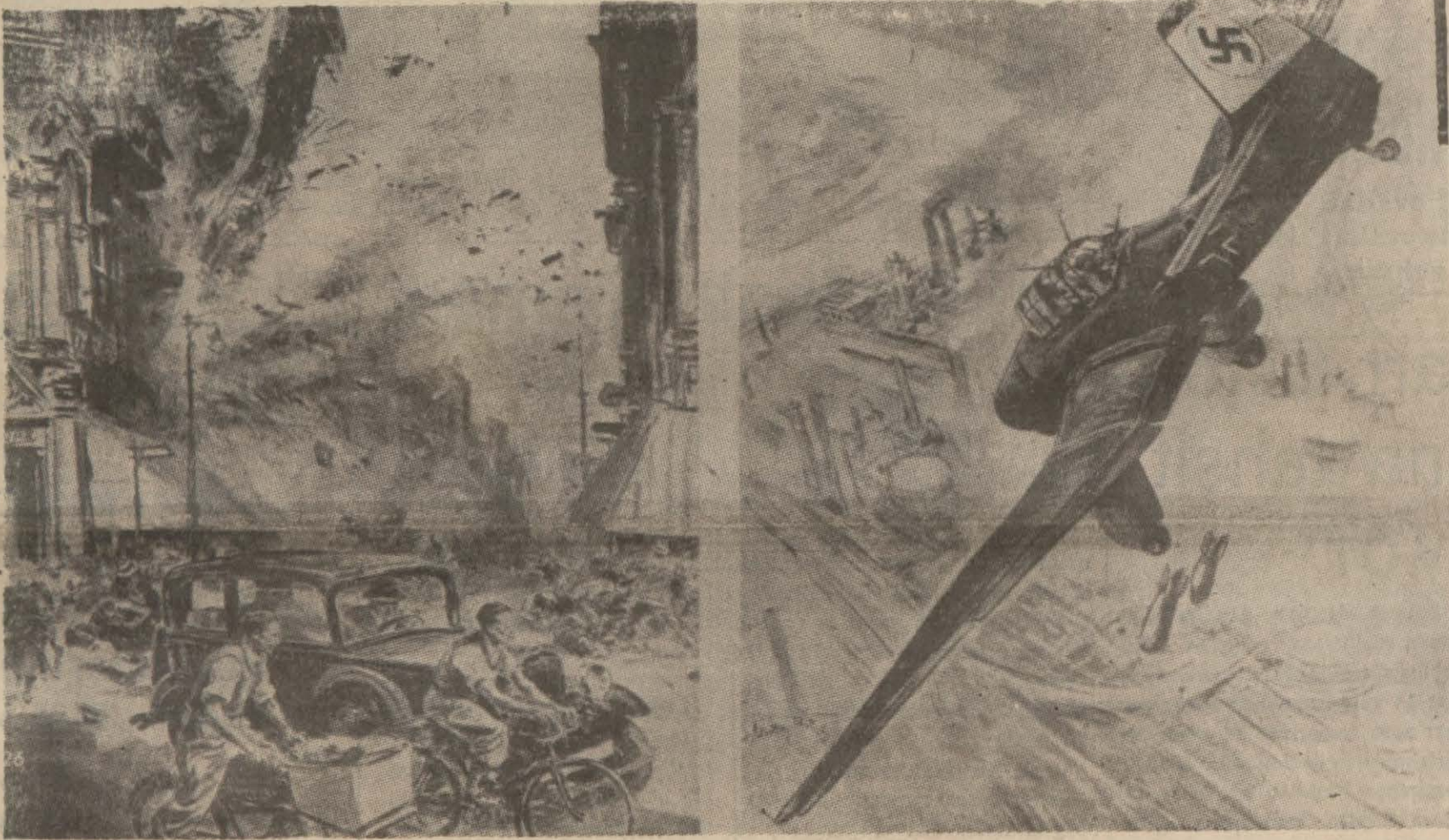
Meçhul bir sem-
te hareket etti
101 Parça gemiden
mürekkkep filonun gizli
manevralarda bulunacağı
bildiriliyor

San Pedro, 27 (A.
A.) — Kalifornia:

Amerikan donanma-
sına mensup 101 parça
gemi ile 400 tayyare, 4
gün devam edecek olan
gizli manevralarda bu-
lunmak üzere San Ped-
ro üssünden hareket et-
miştir.

(Devamı 2 incede)

Yeni kurulacak bir balkan antantını garanti için İtalya ile Sovvyet Rusya arasında BİR ANLAŞMA MI?

Alman tayyareleri tarafından Leh şehirlerinin bombalanışını gösteren temsili resim...

Londra radyosu, 27
(Saat 15.30) — Bazı si-
yasî mahafildeki kana-
ate göre, Rusya ile İtal-
ya arasında bir anlaş-
ma mevzu bahis olmak ta-
dır.

Bu anlaşma yeni bir
Balkan Antantını istih-
daf etmektedir. Roman-
ya, Bulgaristan, Yuna-
nistan ve Macaristan
arasında yapılacak olan
bu yeni Balkan Antantı
nı İtalya ile Rusya ga-
ranti edeceklerdir.

Anlaşma müzakere-
leri arasında Romanya,
Basarabyanın bir Ro-
men arazisi olarak Sov-
yetler Birliği tarafın-
dan tanınmasını iste-
miştir.

Sovvyet kıtaları Estonya hududuna tahşid ediliyor

Ortaya çıkan bir hakikat!

Almanya, Japonyayı İngiltereyle
harbe tutuşturmak istemiş!
İngilterede neşrolunan Beyaz kitabı Japonlar
büyük bir alâka ile karşıladılar

Londra, 27 (Radyo) — İngiliz
hükûmetinin harpten evvelki
günlerde siyasî münasebetleri ve
harbe sebep olan hâdiseleri izah et-
mek üzere neşrettiği "Beyaz ki-
tap" Japonyada büyük bir alâka
ile karşılanmış ve bu kitapta mey-
dana konulan hakikatler üzerine
Japonyada Almanyaya karşı igbi-
rar tekrar artmıştır.

"Japan Times" gazetesi bu hu-
sustaki bir makalesinde ezcümle

şöyle diyor:

"Almanya, Japonyanın göster-
diği itimat ve dostluktan istifade e-
derек Avrupa'da kendisi serbest
kalmak maksadile, bizi Uzak Şark'ta
İngiltere ile çarpışmaya sevk et-
mek istiyordu.

"Moskova ile yaptığı anlaşma
gösterdi ki, Almanyanın sözüne iti-
mat etmek caiz değildir ve Alman-
ya gayesine varmak için her çare-
ye baş vurabilir.,,

Yabancı mahfeller, Estonya hariciye nazırının
Moskova seyahatinin Çekoslovakyanın Alman-
yaya ilhaki hâdisesinin arifesine benzetiyorlar

Riga, 27 (A. A.) — Stefani:
Sovyetler birliğinin bir deniz üs-
sü tesis ve harici ticaretin kontrol
altına alınması hususunda
Estonya müracaat etmesi Es-
tonya mahfellerinde büyük bir
tesir husule getirmiştir.

Sovyet kıtalarının Estonya hu-
duduna tahşid edildiği bildiril-
mektedir.

Estonya reisicumhuru Paestn,
hariciye nazırı Selteri ve harbi-
ye nazırı Laidoneri kabul etmiş-
tir.

SELTERİN MOSKOVA SEYA-
HATI VE YABANCI
MAHFELLER

Moskova, 27 (A. A.) — Mos-
kovada bulunan Estonya sefiri
dün sabah tayyare ile memleke-
tine hareket etmiştir. Öğrenildi-
ğine göre elçi, Sovyet ve Eston-
ya hükûmetleri arasındaki müza-
kereleri tacil niyetindedir. Ya-

banlı mahfellerde kaydedildiğine
göre Selterin, Moskovaya alela-
cele yaptığı ziyaretle geçen se-

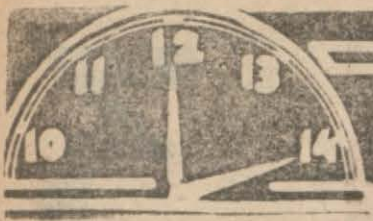
ne Hahann Berçesgadene yaptı-
ğı ziyaret arasında bir müşabe-
het vardır (Devamı 2 incede)

ZIGFRIT

Birçok yerinden ehemmiyetli
surette tahrip olundu

Varşova kumandanı teslim
olmayı kabul etmiş
Varşova teslim olacak mı?

Londra, 27 (Radyo) — Tayyareden alman askeri fotoğraflar
Siegfried hatının Fransız topçuları tarafından bir çok yerinden e-
hemmiyetli şekilde tahrip edilmiş olduğunu göstermektedir. Bu
(Devamı 2 incede)

DEN SONRA GELEN *Haberler*

İspanya muharebesi dünyayı bir tehlikeden kurtarmış!

General Franko

Yeni bir siyasî birlik teşkil ediyor

Burgos, 27 (A.A.) — İkinci millî meclisin açılışı münasebetile bir nutuk söyleyen başkumandan Franko, yeni bir siyasî birlik teşkil edeceğini ve bu birliğin kendisinin en yüksek siyasî meclisi olacağını söylemiştir.

Memleketin haricî meselelere karşı lâkayd kalmadığını söyleyen Franko, şunları ilâve etmiştir:

“İspanya topraklarında cereyan eden muharebelerin dünyayı büyük bir tehlikeden kurtardığına kaniim. Bundan sonra şimdiki Avrupa buhranı esnasında milletlere sükûnetle hitap ederek tarihimin ve İspanyaya hâkim olan katolik zihniyetin bize tahmil ettiği vazifeyi yaptık.”

Bulgar tayyare kuvvetleri kumandanı Moskovada

Riga, 27 (A.A.) — Moskovadan bildirildiğine göre, Bulgar tayyare kuvvetleri kumandanı Albay Coiden, Moskovaya gelmiştir.

Sovyet kıtaları Estonya hududuna tahşit ediliyor

(Baştarafı 1 incide)

Tallin, 27 (A. A.) — Hariciye nazırı Selterin yarın parlamento huzurunda irad edeceği nutuk, büyük bir merakla beklenmektedir.

LİTVANYA ÜZERİNE TAZYİK

Berlin, 27 (Radyo) — Sovyet hükûmeti Litvanya üzerine tazyik icra etmektedir.

BALTIK DENİZİNDE MEÇHUL DENİZALTI GEMİLERİ

Moskova, 27 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor:

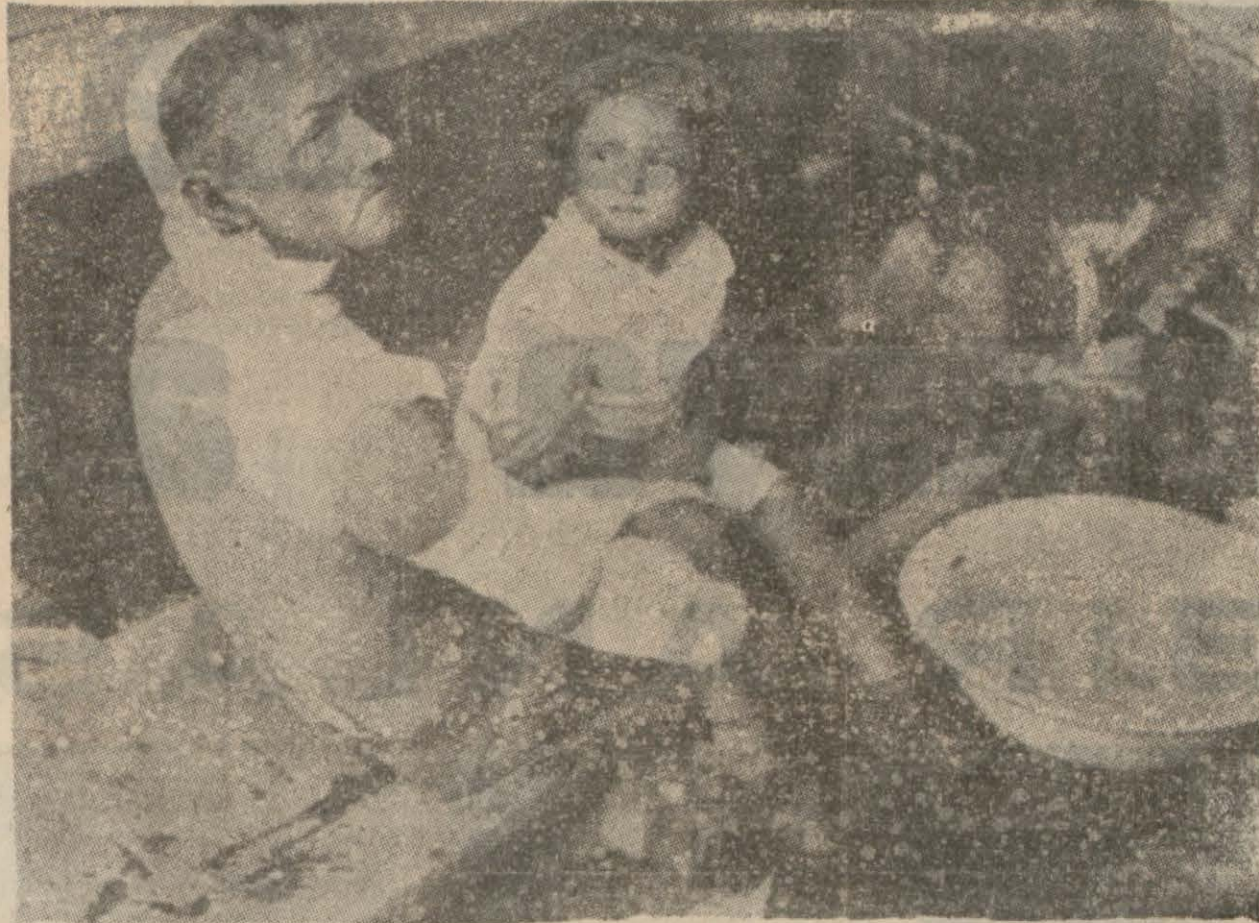

Gece maçları Fener - Şişli

Yarın akşam karşılaşıyor

Çocuk Esirgeme Kurumu Takımı nahiyesi menfaatine olmak üzere perşembe günü gece Takımı stadyumunda Fenerbahçe ile Şişli birinci futbol takımları arasında bir müsabaka tertip edilmiştir.

Gecen pazar Galatasaray karşı büyük sayı farkile yenilen Fenerbahçenin önümüzdeki hafta başlayacak olan ilk müsabakalarının ilk maçını da aynen rakibine yapacağından sarı lacivertlilerin Şişli müsabakası Galatasaray karşılaşması için hem çok güzel bir antrenman hem de üç gün sonraki mühim maç için meraklılara bir fikir verdimiş olacaktır. Saat dokuzda başlayacak olan bu karşılaşmadan evvel de meşhur matbuat takımı Şişli klübünün mütekaitlerle karşılaşacaktır. Malûm olduğu gibi Şişli mütekaitleri geçen sezon İstanbul takımına 3-1 mağlûp olmuşlardı. Bu revans müsabakası da saat sekizde başlayacaktır.

Varşovada halk tayyare hücumlarından kaçınacak sığınak bulamamaktadır. Şehirde hemen bütün sığınaklar bombardımanlarla tahrip edilmiştir. Resimde açıkta kalan bir adamla kızı görülmektedir.

Ziğfrit hattı kısmen tahrip edildi

(Baştarafı 1 incide)

fotografılar da görülen neticelerden Siegfried istihkamlarının söylendiği gibi pek sağlam birer kale olmadığı anlaşılmaktadır.

Londra, 27 (Radyo) — Alman telsizleri Varşova kumandanının dükkü şiddetli bombardımanlarından sonra şehrin teslimini kabul ettiğini bildirmektedir. Aynı haber de, dükkü şiddetli harekette Varşovanın garb ve cenubundaki müdafaa hatlarının Alman kıtaları tarafından ele geçirildiği ilâve edilmektedir.

Paris, 27 (A.A.) — Sabahleyin saat 9 da verilen “37” numaralı tebliğ:

“Gece, sükûnetle geçmiştir.

Hatlarımızın gerisinde Vissem burg mıntakasında düşman topçuları faaliyette bulunmuştur.”

SOVYET ORDUSUNUN ESİR ALDIĞI LEH ASKERLERİ

Moskova, 27 (A.A.) — Umumi karargâh bildiriyor:

Kızıldunun cüzütamları 26 Eylülde Kholm, Zamostie, Rava-ruska ve Sambord şehirlerini işgal etmiştir ve Bielestockun 30 kilometre cenubu garbisinde kâin Raygor - Edek - Ossovics - Sokoly ve Drogobuçin 40 kilometre cenubu garbisinde Meleitzitzki - Bielsk hattına varmışlardır.

Bielorusya ve garbî Ukranyada Sovyet kıtaları Brest - Litovsk ile Voltava arasında 30 tren zaptetmişler ve bu trenlerin içinde bulunan 25.000 Polonyalı askeri esir ederek silâhlarını almışlardır. Bundan maade silâhlarla birlikte binlerce esir ve mühim miktarda harb malzemesi alınmıştır.

Bunların nerelerde ve ne miktarda esir edildikleri aşağıda gösterilmiştir:

Bobrinin cenubunda 1.000 kişi, Kholm mıntakasında 8.000 kişi ve 1.000 beygir, Kholmun cenubunda Yanovka mıntakasında 500 kişi.

ALMANYADA NAZİ ALEYHİ TARI TEŞEKKÜLLERİN FAALİYETİ

Londra, 27 (A. A.) — Alman hürriyet partisi namına söz söylemeğe salâhiyettar bir zat. radyoda yeniden beyanatta bulun-

halkevimizde büyük merasimle kutlandı ve bu büyük inkılâb hareketinin önemi söz almış olan hatibler tarafından bir defa daha izah edildi.

rak Almanyadaki gayri kanunî teşekküllerin bir gün bile faaliyetten geri kalmadıklarını söylemiştir. Naziliğin düşmanları mağlûb olmuşlarsa da henüz silâhlarını teslim etmemişlerdir. Bunlar yan yana askeri kontrol altında siperlerde ve fabrikalarda çalışmaktadırlar.

Bu zat sözlerine şöyle devam etmiştir:

“Müttehid olmadığımız için mağlûb olduk. Birleştiğimiz gün muzaffer olacağız. Askerler, işçiler, köylüler Hitlerin aleyhinde olmak kâfi değildir. Birleşerek onunla mücadele etmek lâzımdır.”

GÖBELSİN GÖZDEN DÜŞTÜĞÜ TAHAKKUK EDİYOR

Paris, 27 (A. A.) — Havas ajansı tarafından alınan ve Zürihten Berline gelen bir haber, Göbelsin gözden düştüğünü teyid etmektedir. Göbelsin tedricen ortadan kaybolmasına müsaade edilmiş olması da muhtemeldir. Propaganda nazırının harbe taraftar olmanın yegâne nazî şefi sıfatile mareşal Göring ve amiral Reder ile yaptığı münakaşalar dolayısıyla gözden düştüğü söylenmektedir.

ALMANYA, SLOVAK ORDUSU NUN LAGVİNİ İSTEMİŞ

Paris, 27 (Husuf) — Bernden bildiriliyor:

Resmî Alman ajansının bildirğine göre, Almanyada, Bratislava hükûmetine müracaat ederek bütün Slovak ordusunun lâğvedilmesini istemiştir. Yalnız subaylar ve bazı hususî askerî teşkilât kalacak ve bunlar Slovakya'nın emniyetini muhafazaya me-mur edilecektir.

Slovakya'da bir isyan hareketi başgösterdiğine dair verilen haberler bu suretle Almanyaya tara-

Amerika donanması

(Baştarafı 1 incide)

Manevraya iştirak eden gemiler arasında 10 zırhlı, 7 tayyare gemisi, 10 ağır kruvazör, 11 hafif kruvazör, 43 muhrip, 11 tahtelbahir ve birkaç muavin gemi ve mayın tarak gemisi vardır.

SOVYET İŞGALİNE GEÇEN LEH ŞEHİRLERİNİN BELEDİYE REİSLERİ

Bükreş, 27 — Cernautiden bildirildiğine göre, Sovyet hükûmeti, Lehistan'da yeni işgal ettiği şehirlere musevî belediye reisleri tayin etmiştir.

Lvov, Tarnopol ve Kolomyja bu şehirler arasındadır.

EN SON DAKIKA

Türk - Sovyet temasları

Şükrü Saracoğlu, Sovyet ricalile görüşmelerine devam ediyor

Moskova, 27 (A.A.) — Tass Ajansı bildiriyor:

26 Eylülde Sovyetler Birliği komiserleri konseyi reisi ve hariciye komiseri Molotof Türkiye Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlunu Kremlin sarayında kabul etmiştir. Saracoğluna Türkiye'nin Moskova büyük elçisi Ali Atay refakat etmekteydi. Kabulde Hariciye komiser muavini Potemkin ve Deanozof ve Sovyetler Birliğinin Ankara büyük elçisi Terentief de hazır bulunmuşlardır.

Keza Saracoğlu yanında büyük elçi Haydar Aktay olduğu halde Sovyetler Birliği yüksek Sovyet Meclisi divanının başkanı Kalinin tarafından da kabul edilmiş ve kabulde yüksek Sovyet Meclisi sekreteri Korkin ile Terentief hazır bulunmuşlardır.

Aynı gün Molotov, Şükrü Saracoğlu şerefine bir öğle ziyafeti vermiştir. Ziyafette Türkiye Hariciyesinin vekile refakat eden erkânı ile Mareşal Vorosilof, Nioyan, Potemkin, Dekanozof, Lovovski, Gorin, Terentief ve diğer bazı zevat hazır bulunmuşlardır.

Yemekte Molotov ve Şükrü Saracoğlu samîmî nutuklar söylemişlerdir.

Sovyet sefaret heyeti Varşovadan çıktı
Moskova, 27 (A. A.) — Moskovadan gelen haberlere göre Sovyet sefaret heyeti Varşovadan hareket etmeğe muvaffak olmuştur. Heyet dün saat 17 de Alman hatlarını geçmiştir. Sovyet sefaret heyeti 33 kadın, 16 erkek ve 23 çocuktan mürekkeptir.

findan teyid edilmiş bulunmaktadı.

İNGİLİZ İSTİHBARATI NASIL ÇALIŞIYOR?

Londra, 27 (A.A.) — Lordlar kamerasındaki müzakere esnasında istihbarat nazırı Mac Millan, nezaretin mesaisi hakkında izahat vermiştir.

Nazır ezcümle demiştir ki: İstihbarat nezareti ne bir “malûmat torpili” ne de haberler negrine mahsus bir makine.

dir. Bu nezaretin vazifesi haberleri, Kraliçin ve askerlerin emniyetini göz önünden uzaklaştırmaksızın, koordine etmektedir.

Yabancı memleketlerdeki İngiliz propagandasından bahseden nazır, İngiliz hükûmetinin bizzat hâdiselerin belâgatini tercih eylediğini söylemiş ve:

“Bizim propagandamız Hitler'dir ve hiç bir şey ondan daha müessir olamaz.”

Vekiller Heyeti toplandı

Ankara: 26 (A.A.) — Vekiller heyeti, bugün saat 18 de Başvekâlette Başvekîl Refik Saydamın riya-setinde bir toplantı yapmıştır.

İzmir mintakasında zelzele

Çandarlı da harap oldu
Şiddetli yağmur ve sel felâketi artırıyor

İzmir, 27 — Evvelki gece ve dün Dikili ve civarında üç ve beş saniye müddetle devam etmek üzere 17 zelzele olmuş ve bunlardan başka da 10 saniye süren diğer bir sarsıntı yeniden mühim hasara ve zayıflata sebebiyet vermiştir.

10 saniye süren zelzelede Çandarlı nahiyesi bir harabeye dönmüş, içinde oturulacak bir ev kalmamıştır. Zayıflamış ve korkulmaktadır. Havaalarm değişmesi yağmur ve soğukların başlaması halkı ağıta ve çamurlar içinde bırakmıştır.

Bergama şimdiye kadar beş yüze yakın binanın yarılacak oturulmayacak hale geldiği ve bütün binaların da çatladığı tesbit olunmuştur. Zarar çok büyük tahmin olunmaktadır. 500 evin tamir edilemeyecek bir halde olduğu görülmektedir. Bunların yıkılmasına karar verilmiştir.

Bergama ovasındaki bağlarda tulumbalardan siyah sular fışkırmış, Demirel bağındaki büyük kaynağın suları gelmiştir.

Vilâyete gelen telgraflara göre Ödemişin Adagün nahiyesiyle Kemalpaşa ve Çeşme kazalarında da şiddetli yer sarsıntıları olmuştur. Nazilli ovasının bir kısmı sular altında kalmıştır.

Barbaros ihtifali

Bu sabah yapıldı
Büyük Türk amiralinin hatıraşını taziz eden merasim çok güzel oldu

27 Eylül günü Türk amirali Barbarosun ihtifali olarak kabul edildikten sonra her sene yapılan merasim bu sabah da tekrar edilmiş ve Barbarosun kahraman ruhu taziz edilmiştir.

Deniz Harp okulu, Yedek Subay okulu, Deniz Gedikli ve Deniz Ticaret okulunun iştirak ettiği merasime saat 10,5 ta gedikli bandosunun çaldığı istiklal marşı ile bağlanmış ve bunu müteakip bir kut'a havaya üç atım ateş edilmiştir.

Bu sırada limandaki vapurlar düdüklüklerini çalmışlardır. Vali ve Belediye reisi Lütfi Kırdar çok heyecanlı bir sesle Barbarosun şanlı zaferini anlatmış. Prevezede 300 gemiye karşı 120 gemi ile karşı koyan ve onları bozguna uğratan Barbarosun büyük zaferini övmüştür.

Bundan sonra Deniz Harp okulundan bir telebe çok heyecanlı bir hitabede bulunmuş ve Beşitazı cadesinde yapılan resmi törenin sona ermesine nihayet verilmiştir.

VARŞOVA KANA BOĞULUYOR

İki gündür devam eden korkunç bir bombardıman şehri tamamen harap etti
Cesetlerden sokaklarda dolaşamıyor.
Halk ölü atların etini yiyor.

Paris, 27 (Radyo) — 2 numaralı Varşova radyosu bu cephe-deki harp vaziyeti hakkında dün gece birçok malûmat vermiştir.

Üç haftadır devam eden muharabanın en müthiş bombardımanları dün gece ve bugün yapılmıştır. Gerek tayyareleri gerekse ağır topçusu vasıtasile Almanlar şehri korkunç bir gülle yağmuruna tutmuşlardır. Yangın bombaları her tarafta yangınlar çıkarırken tahrip zombaları da şehirde tek sağlam bina bırakmamışlardır.

Varşova garnizonu her şeye rağmen kahramanca müdafaasına devam etmektedir. Yangın kâdınların da yardım ettiği itfaiye grupları tarafından söndürülmektedir. Bombardımana gelen 200 düşman tayyaresinden sekizi düşürülmüştür.

Sokaklarda cesetlerden ve anakaz yığınlarından geçilemiyor. Şehirdeki son ecnebi sefaret heyetleri bugün Alman kıtaları arasından geçerek Varşovayı terk etmişlerdir.

Muhasara altında bulunan Modlin kalesi, şiddetle mukavemet etmektedir. Movoton istikametinde yapılan bir düşman hücumu püskürtülmüştür.

Şehirde halkın işçesi güçleşmiştir. Düşman bombaları ile ölen yüzlerce beygirin eti halka dağıtılmaktadır.

Varşova müdafileri Helles yarımadasındaki Polonya garnizonu ile telsizle temas etmektedirler. Bu garnizonun da Varşova gibi sonuna kadar mukavemet edeceği anlaşılmaktadır.

Alman tebliği

Londra 27 — Dün neşredilen Alman tebliği Varşovanın ümitsiz mukavemete elân devam etmesi üzerine askeri harekâta yeniden başlanacağını haber vermektedir.

Filhakika, Alman hava kuvvetleri dün Varşovayı şiddetle bombardıman etmiş ve müteaddit yangın bombaları atmışlardır. Şehrin bir çok kısımlarında yangınlar çıkmış ve saatlerce devam eden şiddetli bombardıman neticesinde Varşovanın büyük bir kısmı harabe haline gelmiştir.

Almanlar, Vistül nehri sağ sahilinde kâin Varşovanın Mokota varoşunu zaptettiklerini iddia ediyorlar.

Almanların iki haftadanberi Loek, Modlin ve Varşovada mukavemet hatlarını sökmemiş olmaları Polonyalıların Sovyet tecavüzüyle karşılaşmamış bulunsalardı, Alman kıtalarına büyük güçlük vereceğini anlatmaktadır. Hela yarım adası hâlâ dayanmak tadır.

Dün neşredilen Alman tebliğinin şarka ait olan kısmında aynen şöyle denmektedir:

"Doğuda hudut hattına doğru ilerleme normal bir surette devam etmektedir. Yalnız aşağı San'in doğusunda dağınık düşman müfrezeleri müsademeler vukubulmuştur. Alınan Leh esirlerinin adedi iki bine balığ olmaktadır. Şehre karşı harekât başlamıştır.

Alman kıtaları Mokotovski kalesini işgal etmişlerdir.

Fransız tebliği:

Paris, 27 (A. A.) — Sabahleyin verilen 37 numaralı tebliğ:

"Gece, sükûnetle geçmiştir. Hatlarımızın gerisinde Vissemburg mintakasında düşman topçuları faaliyette bulunmuştur."

Alman askerlerine verilen mühim talimat

Berlin, 26 (A.A.) — Alman matbuatı, harpte takip edecekleri hatrı hareket hakkında Alman askerlerine verilen on maddelik emirnameyi neşretmektedir.

Bu emirnameye göre, fecayide bulunmak yasaktır. Her asker harp edebilmek için üzerinde üniforma olmak lâzımdır. Binaenaleyh sivil elbise ile harbe iştirak edemez. Teslim olan hiçbir düşman çeteciler ve casuslar da dahil olduğu halde öldürülemez.

Çeteciler ve casuslar mahkemelerce tecziye edilir. Esirlerin eşyası silâhlar ve plânlar müstesna olmak üzere kendilerine bırakılacaktır. Dum dum mermiler kullanılması yasaktır. Kızılhaça, sivil halka ve bitaraf topraklara tecavüz edilemez. Esir olan bir Alman askeri ancak ismini ve rütbesini bildirir. Kıtası ve Almanyanın askeri ve iktisadi vaziyeti hakkında söz söyliyemez.

Alman askerleri arasında büyük hoşnutsuzluk baş gösterdi

Paris, 26 (A.A.) — Polonya

cephesinden gelen tayyarecilerin söyledikğine göre, Polonyanın Sovyet kıtaatı lehine olarak tahliyesi Alman askerleri üzerine çok tene bir tesir yapmıştır. O kadar ki, bu muharebede ağır zayıyata uğramış olan bazı kıtalar hoşnutsuzluğu bastırmak için dağıtılmıştır.

Diğer taraftan aynı tayyarecilerin anlattıklarına nazaran, Heinkel avcı tayyareleri arasında bozukluklar gayritabiî bir nisbette dir. Bu hususta dinlenen müdürlerden birisinin şöyle dediği söyleniyor:

Hava nezaretinin mecburî kıldırması imalat nisbeti fevkalâde mükemmel makine imalının icap ettirdiği itinaya imkân verememektedir.

Alman askerleri arasında büyük hoşnutsuzluk baş gösterdi

Paris, 26 (A.A.) — Polonya

Galıçya ile Ukraynanın Sovyetler tarafından istilâsı

İtalyada endişe uyandırdı.

Sovyet kıtaları Polonyada ilerliyorlar

Sovyetlerin Tuna havzasını tutmaması, Romada endişe uyan. dirdiği şu telgraftan anlıyoruz:

Roma, 26 (A. A.) — "Havas" Gittikçe daha ziyade muhakkak bir mahiyet arzeden bir cihet varsa, o da Sovyetlerin Polonya

Galıçyası ile Ukraynasını istilâsının İtalyan mahfillerini lâkayt bırakmadığıdır. Sovyet rejiminin büyük İtalyan menfaatleri olan Tuna ve Balkanlar yakınında yerleşmesini görmek, Romada endişeler doğurmaktadır.

Bu sebeble burada vaziyet büyük bir dikkatle takip edilmektedir.

İtalyan gazete muhabirleri de, yazdıkları yazılarda, Kızıl ordunun işgal ettiği şehirlerde alman tedbirleri tebarüz ettirmekte ve birdenbire Sovyet rejimine tâbi bırakılan halkın mukadderatını kaydeylemektedir.

SOVYETLER İLERLİYORLAR

Moskova, 27 (A. A.) — Umu

mi karargâh bildiriyor: Kızıl ordunun cüzütamları 26 eylülde Kholm, Zamostie, Rava-ruska ve Sambord şehirlerini işgal etmiş ve Bielestocun 30 kilometre cənubu garbisinde kâin Raygor - Edek - Essevics - Sokoly ve Drogobu'un 40 kilometre cənubu garbisinde Meleitzitzki Bielsk hattına varmışlardır. Belorusya ve garbi Ukraynada Sovyet kıtaları Brestlitovsk ile Votava arasında 30 tren zaptetmişler ve bu trenlerin içinde bulunan 25.000 Polonyalı askeri esir ederek silâhlarını almışlardır. Bundan maada silâhlarla birlikte binlerce esir ve mühim miktar da harb malzemesi alınmıştır.

Bunların nerelerde ve ne miktarda esir edildikleri aşağıda gösterilmiştir:

Kobrinin cənubunda 1.000 kişi. Kholm mintakasında 8 bin kişi ve 1000 beygir, Kholmun cənubunda Yanovka mintakasında 500 kişi.

FRANSIZ HARİCIYESİ SOVYET SEFİRİLE GÖRÜŞTÜ

Paris, 27 (Hususî) — Sovyetler birliğinin Paris sefiri Suriç Fransız hariciye müsteşarı tarafından kabul edilmiş ve kendisinden, Rusyanın hareketi hakkında hükümetinden derhal bir cevap getirmesi istenmiştir.

Baltık sularında Gizli bir tahtelbahir üssü mü

Rovyetler Estonya ile yapılan müzakereler hakkında bir tebliğ neşrettiler

Moskova, 27 (A.A.) — Tass ajansı, Estonya ile yapılan müzakereler hakkında aşağıdaki tebliği neşretmektedir:

"Tallin limanında mevkufla bulunan Polonya tahtelbahirinin meğhul bir istikamette ne gibi garait dairesinde kaybolduğuna dair Estonya hükûmeti tarafından verilen izahat memnuniyete şayan olmadığı için Sovyet suları Baltık sularında gizlenen ecnebi tahtelbahirlerinin faaliyetlerine karşı masun bulundurulması için alınacak tedbirleri kararlaştırmak üzere Estonya ile Sovyetler Birliği arasında müzakerelere başlamıştır.

Estonya hükûmetince, verilen izahata nazaran Estonya sularına giren Polonya tahtelbahirleri, "makinelere hasara uğradığı için" güçlükle hareket edecek bir vaziyette bulunmaktaydı.

Bu garait altında hasara uğrayan tahtelbahirin muhafaza altında iken kaçmasına imkân olmayacağı aşikârdır. Tahtelbahirin Tallinde tamir edilmiş olması ve fazla olarak da gemiye benzin ve kaçmak imkânı da verilmiş olması ihtimal dahilindedir.

Lujskain körfezinin iki noktasında bugün meğhul tahtelbahirlere ait periskoplar görüldüğüne dair Leningradından verilen haber de nazarı dikkate almdığı takdirde Estonya sahilinden pek uzak olmayan bir mahalde gizli bir tahtelbahir üssü mevcut olduğu kanaatine varmak mümkün değildir.

Bu ahval nazarı itibara alınacak olursa, gizli tahtelbahirlerin faaliyetine karşı Sovyet sularının emniyetini temin meselesinin büyük bir ehemmiyet kesbettiği görülmektedir.

Çemberlayn ve Çörçil Avam kamarasında mühim beyanatta bulundu

İngiliz Başvekili Çemberlayn ile birinci bahriye Lordu Çörçil dün İngiliz Avam Kamarasında mühim beyanatta bulunmuşlardır.

Başvekîl kaçakçılık meselesine temas etmiş ve bitaraf gemilerin batırılığını mevzu bahsederek, İngilterenin yaptığı ablukanın yerinde bir hareket olduğunu söylemiştir.

Başvekîl İngiltere ile Fransa arasında tam bir birlik bulunduğunu kaydetmiştir.

Çemberlayn, Lehistanın taksimi işine de temas etmiş, Lehilerin kahramanca müdafaalarını tkdirle yadederek, Rumen Başvekîlinin katlinden doyduğu teessiri söylemiştir.

Çemberlayn bundan sonra, parlamentodan ayrılarak doğrudan doğruya gitmiş ve Kral tarafından kabul edilmiştir.

Bahriye nazırı Çörçile gelince, o da Almanların, tahtelbahir hücumlarına karşı alman tedbirlerine temas etmiş ve 2000 ticaret gemisinin tamamen teslim edilmektedir.

Çörçil, İngiliz deniz nakliyatının tamamen yoluna girdiğini, halbuki düşmanın deniz ticaretini tamamen felce uğramış olduğunu tebarüz ettirerek sözlerini bitirmiştir.

1939 Harbinde Avrupa Paris, köpek istilâsına uğradı!

**Şehirden uzaklaşanların bir kısmı dönüyor —
Parisliler kış tittiriyerek mi geçirecekleri —
Kedi ve köpekleri nasıl öldürmeli? — Köpek-
lere maske! — Hitleri haklı bulanlara veri-
len ceza**

Muharrir Jan Jiono, harp aleyhtarlığı suçile tevkif edildi

Paristen yazılıyor:

Harbin ilk günlerindeki telâş heyecan geçtikten sonra Paris yavaş yavaş canlanmağa başlıyor. Bu, tabii hale avdet demek değildir. Bilhassa geceleyin Paris, eski Paristen büsbütün başkadır. Bütün ışıkların maskelenmesi mecburidir. Pencere camları, sokak lambaları maviye boyanmıştır. Geceleri saat yirmi üçten sonra içki içilen yerlerin kapanması mecburidir. Bu vaziyette, Parisi eski haliyle mukayese etmeğe bile, tabii, imkân yok.

Fakat, dediğimiz gibi, ilk günlerin telâş ve heyecanı geçmiştir. Şehirden uzaklaşanların bir kısmı çocuklarını, ailelerinin ihtiyar fertlerini tehlike mmtakasından uzak yerlerde bıraktıktan sonra Parise dönmeğe başlamış bulunuyorlar. Kapanan dükkân ve mağazaların çoğu açılmıştır. Paris dönüş akını son günlerde öyle geniş bir mahiyet almıştır ki hükümet halkı ikaz lüzumunu duymuştur. Gazetelerde her gün şu mealde yazılar görülmüyor:

"Parisliler! Parise dönmeğe acele etmeyiniz. Burada bulunmanız bilhassa zaruri değilse gelmeniz faydalı değil, zararlıdır. Hükümet şehrin sivil halktan tahliyesi için ancak bir defa masraf ihtiyar edebilir. Buradan hükümet marifetile bedava uzaklaştırınız, bir daha aynı şekilde seyahat edemezsiniz. Bir tehlike olursa Paristen uzaklaşmak isteyenlerin çokluğu, tehacüme ve yolların tıkanmasına sebep olur..."

Parisin tahliyesi, şehir için, mühim bir mesele ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Pariste binaların ekserisi kıymetli merkezî teşhin usulüyle, yani kaloriferle ısıtılır. Şimdi bütün binalar tetkik edilmekte, kaloriferleri yakıldığı zaman sığınmak itihaz edilen yerleri barmılamıyacak şekilde giren binalarda kalorifer yakılmasına pasif korunma teşkilâtı müsaade etmemektedir.

İş bu kadarla kalsa yine iyi; çünkü böyle binalar nispeten mahduddur. Diğer bir mesele de, ha var:

Apartmanların birçok kiracıları Paristen uzaklaşmışlardır. Bunlar ya asker olmuşlar veya Paristen daha az tehlikeli mmtakalara hicret etmişlerdir. Bu vaziyette apartman sahipleri kiralamıyacaklar, netice itibarıyla dörtte üçü boş olan binalar da kalorifer yakmak masrafına girmeyeceklerdir. Paris gazeteleri soruyorlar:

"Peki, Pariste kalan ahali ne yapmış? Kişi buz dolabı gibi apartmanlarda tiri tiri tittiriyerek mi geçirsinler? Hükümetin bu meseleyi tetkik edip süratle bir karar alması lâzım..."

Pariste başboş köpekler son günlerde alabildiğine çoğalmıştır. Öyle ki, yirmi beş otuz sene evvelki İstanbul, bilenele hatırlatabilir. Ancak arada fark var: O zamanki İstanbulda görülen köpekler "sokak köpeği", denilen âdi cins hayvan olduğu halde şimdi Pariste raslantılar hep iyi cins ve makbul köpeklerdir.

Bu istilânın sebebi?

Şehrin tahliyesi sırasında Parislilerden köpek ve kedilerini beraberlerinde götürülenler pek az olmuştur. Bunları ya apartmanların kapıcılarına emanet etmiş

ler veya böyle bir imkân bulamıyarak sokağa bırakmışlardır.

Pariste hayvanları himaye cemiyeti merkezi sokağa terk edilmiş binlerce köpekle dolup taşmıştır. Cemiyete her gün yüzlerce kedi de getirilmektedir. Cemiyet bunları ne yapacağını şaşırılmıştır. Bu hayvancıklara meseleden bahseden bir Fransız gazetesinin tabiriyle "dört ayaklı dostlarımız", a - yeni sahipleri mi bulsun? Bu zamanda kedi ve köpekle kim meşgul olur ki...

Öldürmekten başka çare yok. Bunu da insanî bir şekilde yapmağa imkân görülüyor. Zehir enjekte ederek öldürmek için baytar lâzım; onların da hepsi askere alınmış.

Hayvanlar gele öldürülüyor. Fakat insanî bir şekilde değil, harpte insanların öldürüldüğü gibi gayri insanî bir şekilde: beyinlerine tabanca sıkıyorlar ve ya bir demir çubukla başlarına vurulmak suretile...

Varşova bombardmanlarının feci bilâncolarını okuduğumuz şu günlerde Paris kedi ve köpeklerinin acıklı vaziyetlerinden müteessir olanlar yok değil. Gazeteler makaleler yazarak ev hayvanlarının zalimane sokağa bırakılmamasını tavsiye ediyorlar.

Bu arada Fransız hayvanları himaye cemiyetinin bir gazetedeki şöyle bir ilânını da gördük:

İngilterede olduğu gibi Fransa da köpeklerle mahsus zehirli gaz maskeleri mevcuttur. Tedarik etmek isteyenlere...

Köpeklerine bile maske tedarik edebilen Fransada tehlikeli mmtakalarda halkın maskesiz gezmesi yasaktır. Paris tehlikeli mmtakaya dahil olduğu için sokaklarda herkesin omuzunda bir kayışa bağlı madeni gaz maskesi kutusu görülmüyor.

Paris belediyesinin bulunmuş eşya dairesinde bu münasebetle bir de gaz maskesi kısmı ayırmak zarureti hasıl olmuştur. Nakil vasıtalarında el çantası ve çemsiyeden tutun da para cüzdanına kadar her nevi eşyayı unutan dalgımlar şimdi de gaz maskelerini unutmağa başlamışlardır. Paris belediyesine hergün metro trenlerinde ve otobüslerde unutulmuş 40 - 50 gaz maskesi getiriliyor. Şimdiye kadar bu şekilde getirilen maskelerin yekûnu beşyüzlü geçmiştir.

Paris muhakemeleri, harp aleyhtarlığı veya Fransa aleyhinde propaganda yapan kimselerle meşgul olmağa başlamış bulunuyorlar. Harp aleyhtarlığı yaptıkları için tevkif edilenler arasında meşhur muharrir Jan Jiono da vardır.

Mahkûm olanlar arasında ecnebi tabiiyetinde olanlara da tesadüf ediliyor. Meselâ bunlardan Macar tabiiyetinde kırk yaşında Maria Rumbah ismindeki oda hizmetçisinin suçu bir parkta, birkaç hizmetçi kadınıla konuşurken "Danzig Hitleri vermeli idik. İstemekte haklı idik", demesidir. Bu kadın sekiz ay hapse ve bin frank para cezasına mahkûm olmuştur.

"Hitlerin hakkı var. Çok iyi ya. priyor, sonunda galip de gelecek" diyen Fransız tabiiyetinde aşçı yamağı bir arap ta on beş ay hapse bin frank para cezasına mahkûm edilmiştir. Bu şekilde mahkûmiyetler tevali ediyor. F.

Geçen hafta bir Alman tahtelbahiri tarafından torpillenerek batırılan "Courageus", tayyare gemisi üzerine bir tayyare konduğu sırada

Sarbrük cephesinde Siegfried hattındaki bir Alman hava müdafaa topu

1939 Harbinin Resimle Tarihi

Bugünkü harplerin en kuvvetli iki silâhı olan tank ve tayyare Lehistan harbinde bütün şiddeti ile kendini göstermiş ve her iki taraf ta birbirine karşı tayyare ve tanklarla muharebe etmiştir.

Lehistan'da, ordu ve halk bir harabe haline gelen şehri terk ediyor.

Leh askerleri, istilâya uğrayan memleketleri karşısında bir an azim ve cesaretleri kırılmadan çarpışmışlardır.

Cevap vermekte mütereddit göründü. Sonra:

— Ha...yır! Bay...

— Nasıl. Valdenizin kanaatine iştirak etmiyorsunuz? O, yahının cadı yuvası olduğunu iddia ediyor, ara sıra da çıkıp dolayışıklarmı söylüyor. Siz hiç tesadüf etmediniz mi? Sizin odanıza hiç gelmedi mi?

Bay Asaf, bu son sözü hafifçe gülerek söylemişti. Güzidenin çehresi kızardı. Az kalsın, "evet", diyecekti.

Fakat bu itirafı nasıl telâkki olunacaktı? Her gece odasına gelen cadı; hırsızlık, cinayet, yapa-cak ayarda bir cadı değildi. Şu halde bunu söylemenin ne faydası vardı. Hiç değil mi?

Cevap verdi:

— Hayır! Bay...

Ve acele dışarı çıktı. Odasına gitti. Yalan söylemişti. Bunda ne beis vardı? Evet, onun cadısı, ne hırsız, ne de katildi. Buna emindi.

Saat birde, Elenin öldürüldüğü, annesinin elmasları çalındığı sırada o, cadı ile beraber bir yataktaki yatmıyorlar mıydı? Cadı, her zamanki gibi saat dört bucuğa doğru, yani safak sökmezden biraz evvel kollarının arasından sıvrılıp ötmüştü.

Genç kadın, bu kanaatine rağmen müsterih değildi. Bir an evvel asabiyetle kendini üzerine bırakmıştı. Divandan kalktı. Oyalanmak için dikiş çekmecesi ni açtı.

Masanın üzerine bırakılmış küçük bir zarf dikkat nazarını çekti. Zarf âdiydi. Bir kâğıt parçasına majüskül harflerle yazılan şu cümleyi okudu:

SON DAKIKA'nın ZABITA ROMANI: 10

ESRARENGİZ HAYALET

Yazan: EF.

— Bu geceki hâdise hakkında bildiklerinizi bay sorgu hâkimine söyley misiniz?

Delikanlı başını kaldırdı. Adliye ve zabıta memurlarına baktı. Gözlerinde müsamaha ve terahhuma delâlet eder bir eser görmedi. Boğuk bir sesle:

— Müsaade ediniz, babamla biraz konuşayım...

Diye yalvardı. Ve babası içeri girince kollarının arasına atıldı. Ağlamaya başladı.

Müteahhit hayretle:

— Ne oluyorsun yavrum, bu hal ne?..

Dedi. Saçlarını okşayarak ilâve etti:

— Söyle, oğlum... Çekinme... Bildiğin bir şey varsa açıkça söyle...

Sinasi Bedii, biraz kendini topladı, ve:

— Ah! Baba, dedi. Bir bilse-

niz...

— Devam et, yavrum... Fena bir şey yapmadırma, yapmıyaca-

ğına eminim... Haydi, söyle...

— Söylüyemiyorum... Zavallı Eleni!...

— Eleni mi?.. Ne demek istiyorsun?.. Bukadar müteessir ol-

ma. Fıkak değil misin sen?

— Her akşam, işini bitirdikten sonra odama geliyordun, beni, ne kadar seviyordun. Çok tatlı, çok vefakâr bir kızdı. Alçakça öldürüldüğünü, bir daha kendisini

göremeyeceğimi düşündükçe... Rana Bedii, memnuniyetsizlik gösterir bir tavırla:

— Yoo... Şinasi... Bir oda hismetçisi için... Evet güzel bir kızdı. Bunu ben de itiraf ederim. Sen, henüz gençsin. Daha ne güzel kızlar, kadınlar göreceksin. Haydi, ağlamayı bırak. Bildiklerini söyle...

Şinasi Bedii, gözlerini yere diktirdi. Mahcubane.

— Dün gece Eleni, saat onda işini bitirdi. Odasına çıkmadan yanıma geldi. Çok neşeliydi. Mütemadiyen gülüyor, söylüyordu. Saat birde, yarın akşam yine geleceği vaadile gitti. Kapıdan çıkarken eliyle son bir buse gönderdi. Yazık! Biraz sonra bir hırsız, bir canavar tarafından boğulmuş...

Rana Bedii, geniş bir nefes aldı. Gerçi oğlu, hizmetçi kızla münasebatta bulunmakla büyük bir hata etmişti. Fakat cinayette bir dahli yoktu. Adliye memurlarına döndü, baktı. Bay Asaf.

— Oğlum, dedi. Ben de babanızın fikrine iştirak ediyorum. Ciddi bir tekdire lâiksiniz. Bununla beraber, ifadenizden istifade ettik. Zavallı kızın saat birde kadar soyunmamasının, yatması masının hakikî sebebinin öğren-dik.

Rana Bediiye hitaben:

— Başka soracak bir şeyiniz kalmadı. Yalnız emir veriniz, bir yere gitmesin. Belki yeniden mülumatına müracaat ıktiza eder...

(Devamı var)